

Cuộc tranh chấp Biển Đông đã mang một hình bóng của một cuộc xung đột kể từ 2008-2009 - khi Trung Quốc tuyên bố coi nó là 'lợi ích cốt lõi' và sẵn sàng tiến hành chiến tranh để bảo vệ lợi ích của mình.

Những tuyên bố của Trung Quốc như thế không làm ngạc nhiên công đồng quốc tế bởi lẽ nó rất phù hợp với những hành động trộm cắp của TQ và chi tiêu hàng rào nét mùn sủi dưng và lúc đó giới quy tắc các xung đột lãnh thổ thay vì thông qua các giới pháp. Các biệt từ sau 2009, khi Trung Quốc đi theo cái mà được miêu tả thích hợp nhất là một sự phiêu lưu quân sự nguy hiểm của TQ tại các vùng nước tranh chấp, không chỉ làm mất ổn định khu vực châu Á-TBD và tạo ra sự xung đột quân sự với Mỹ.

Việc Trung Quốc tăng cường đe dọa và xung đột tại Biển Đông có thể không còn giới hạn vào mong muốn một cách chấy bưng của Trung Quốc nhằm giành được những nguồn dầu trữ lượng lớn của khu vực Biển Đông và khu vực Biển Nhật Bản (East China Sea) và vùng Biển Hoàng Hà (Yellow Sea). Các chiến lược phá hoại của Trung Quốc ở khu vực Biển Đông bây giờ đã trở thành một bàn cờ chiến lược, cờ thế là nhằm chi phối toàn bộ và TQ sẽ đảm nhiệm vai trò chủ đạo ở châu Á.

Trung Quốc có thể bắt chấp toàn bộ các nước tranh chấp khác ở Biển Đông với sức mạnh quân sự của mình ở mọi thời điểm nhưng họ không thể làm như vậy bởi vì TQ có thể dễ dàng kết quả cuối cùng bằng một số lựa chọn với chi phí thấp qua một chiến lược thành thạo và tăng dần nhằm làm cho cuộc xung đột vẫn âm thầm nhưng không vượt ra ngoài sự kiểm soát của Trung Quốc. Với một chiến lược như vậy, Trung Quốc có thể chọn trước để một số can thiệp nhanh chóng của Mỹ mà vẫn dễ dàng các mục tiêu chiến lược của mình.

Những đòi hỏi ngang ngửa ở Biển Đông chỉ là một sự khởi đầu cho sự ngang ngửa tăng cường của Trung Quốc tại Biển Nhật Bản và Biển Hoàng Hà, những nơi mà Trung Quốc sẽ phải đương đầu với một đối thủ Nhật Bản rất lớn mạnh. Tuy nhiên để có thể có đủ sức mạnh vươn ra các khu vực biển Bắc, Trung Quốc trước hết phải thể hiện sự đồng lòng của Mỹ và một đội ngũ chính trị và địa chiến lược ở khu vực Biển Đông.

Với một đội ngũ chính trị, mục đích của Trung Quốc đối với Mỹ là làm cho hình ảnh của Mỹ bị biến mất qua việc Mỹ không có hành động quân sự nào đối với sự phiêu lưu quân sự của Trung Quốc ở khu vực Biển Đông. Nếu tạo cho người ta có cảm giác rằng một nước Mỹ bất lực đối với Trung Quốc ở khu vực này là một tai họa đối với Mỹ.

Về địa chiến lược, mục đích của Trung Quốc là tạo cho các nước Đông Nam Á có cảm giác rằng việc Mỹ không có phần ủng hộ mạnh mẽ đối với Trung Quốc là do Mỹ thiêu thiến chính trị và chiến lược để đối đầu với Trung Quốc trên các vấn đề tranh chấp. Hơn thế nữa, TQ muốn là làm cho các nước ANA tin rằng Mỹ không còn là đối tác chiến lược tin cậy của các nước châu Á để đối trọng lại TQ.

Tất cả những ý đồ của TQ ở trên là nhằm giảm bớt sự có mặt quân sự của Mỹ ở khu vực và để tạo ra khoảng trống cho Trung Quốc nhẩy vào thềm lục địa châu Á-TBD.

Thời điểm Trung Quốc tăng cường mối đe dọa trong vòng mấy tháng qua cũng rất có ý nghĩa, đặc biệt nó đi ngược lại sự logic chiến lược. Trung Quốc để các giới nghiên cứu chiến lược quốc tế nhìn nhận là có sự kiên trì chiến lược, tạm

nhìn chĩn lĩc lâu dài, và rĩng Trung Quốc đã đĩng trĩ thành mĩt cĩ đĩng cĩ trách nhiĩm vĩ các vĩn đĩ toĩn cĩu. Nhĩng ĩ tĩi thĩi đĩĩm nĩy, khi mĩ TQ đĩng tĩng cĩĩng mĩi đe doĩ vĩ mĩt cuĩc xung đĩt ĩ Biĩn ĩĩng thĩ tĩt cĩ sĩ logic đĩ đĩ biĩn mĩt. Thĩ thĩ làm sao lý giĩi đĩĩc sĩ ngang ngĩĩc vĩ quĩn sĩ hiĩn nĩy cĩĩ Trung Quốc trĩĩc xung đĩt tĩi Biĩn ĩĩng. Sĩ ngang ngĩĩc nĩy cĩ thĩ do nhĩng nhĩn tĩ sau: Trung Quốc bĩ bĩt ngĩ trĩĩc sĩ chuyĩn hĩĩng chĩn lĩc cĩĩ Mĩ và viĩc Mĩ tĩng cĩĩng triĩn khai lĩc lĩĩng quĩn sĩ ĩ khu vĩc chĩu Ắ-TBD. Trung Quốc hy vĩng rĩng viĩc Trung Quốc đĩy mĩnh chĩn sĩch đe doĩ quĩn sĩ trong cuĩc xung đĩt tĩi Biĩn ĩĩng sĩ tĩc đĩng đĩn viĩc đĩĩu chĩn quĩn sĩ cĩĩ Mĩ tĩi CA-TBD.

Trung Quốc đĩng tìm cĩch ngĩn cĩn viĩc các nĩĩc ĩĩng Nam Ắ đĩng ngĩ cĩng bĩ hĩt quay trĩ lĩi đĩi vĩi Mĩ và muĩn các nĩĩc nĩy phĩi cĩ sĩ thoĩ hiĩp chĩn lĩc đĩi vĩi Trung Quốc quĩ mĩt tiĩn trĩn song phĩĩng mĩ Trung Quốc vĩn sĩ đĩng đe doĩ đĩy đĩ cĩ bĩng quĩn sĩ và chĩn trĩ.

Trung Quốc hiĩu rĩng Mĩ đĩng phĩi tĩp trung hĩt sĩc cho nĩm bĩu cĩ Tĩng thĩng, vĩ vĩy hiĩn nĩy là thĩi cĩ thĩch hĩp đĩ TQ khai thĩc nhĩng mĩc tiĩu vĩ đĩĩa chĩn trĩ và đĩĩa chĩn lĩc.

Trung Quốc tĩ lâu đĩ tìm cĩch giĩo rĩc sĩ bĩt đĩng giĩĩa các nĩĩc ASEAN trong chĩn lĩc toĩn đĩn cĩĩ mĩnh nhĩm lĩi kĩo các nĩĩc ASEAN rĩ khĩi khu vĩc ĩn hĩĩng cĩĩ Mĩ. Sĩ mĩt đĩn kĩt và chia rĩ giĩĩa các nĩĩc ASEAN đĩ rĩ hĩn bao giĩ hĩt tĩi cuĩc hĩp Ngoĩi trĩĩng ĩ Campuchia thĩng trĩĩc. CPC vĩi sĩ chĩ đĩo cĩĩ Trung Quốc đĩ phá hĩi sĩ đĩn kĩt cĩĩ ASEAN trong mĩt cĩch hĩt sĩc hiĩn nhĩn trong đĩ CPC đĩ tiĩn hĩn mĩt cuĩc chĩn tranh quĩ tay ngĩĩi khĩc đĩ chĩng lĩi cĩc quĩc giĩa thĩn viĩn ASEAN.

Sĩ tiĩn thoĩ lĩĩng nan chĩn lĩc cĩĩ Mĩ trong viĩc phĩn ĩng mĩt cĩch hiĩu quĩ đĩi vĩi sĩ đe doĩ cĩĩ Trung Quốc trong cuĩc xung đĩt tĩi Biĩn ĩĩng

Mĩ khĩng phĩi là mĩt kĩ đĩng nhĩn thĩ đĩng trĩĩc hĩn đĩng đe doĩ ngĩ cĩng tĩng cĩĩ Trung Quốc đĩi vĩi cuĩc xung đĩt tĩi Biĩn ĩĩng. Thĩm chĩ trĩĩc khi Obama đĩĩa rĩ hĩc thuyĩt chĩn lĩc quay trĩ lĩi CA-TBD, Mĩ đĩ khĩi đĩng viĩc liĩn kĩt cĩc lĩc lĩĩng quĩn sĩ hĩĩng nam cĩĩ Mĩ tĩi đĩo Guam nhĩm cĩ nhĩng phĩn ĩng nhanh đĩi vĩi bĩt cĩ mĩt sĩ bĩng nĩ quĩn sĩ nĩo ĩ Biĩn ĩĩng. Mĩ cĩng đĩng

xác định lại các học thuyết quân sự của mình để đối phó với các mối đe dọa quân sự của Trung Quốc tại khu vực, đặc biệt là học thuyết về không quân và hải quân nhằm để chống lại các chiến lược của TQ nhằm vô hiệu hoá các con đường tiến của Mĩ vào khu vực. Tuy vậy, có vẻ như trong việc đối phó với các hành động đe dọa của Trung Quốc một cách tốt nhất chống lại các láng giềng ASEAN có tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc, Mĩ đang trong một thế tiến thoái lưỡng nan. Mĩ phải cân nhắc ra ràng về mặt lịch sử, những sự khiêu khích đe dọa quân sự dù như như thế có xu hướng tích tụ tăng dần trở thành các điểm nóng chập chờn mà tốt nhất là phải được ngăn chặn ngay từ đầu và phải được diệt ngay từ khi còn trong nòng. Hơn nữa, để hình ảnh và vị thế chính trị và chiến lược của mình không bị huỷ hoại bởi những sự khiêu khích âm mưu của Trung Quốc tại khu vực Biển Đông, thì Mĩ vì danh dự phải đem báo cung cấp sự an ninh cần thiết cho các đồng minh và những đối tác chiến lược đang cần sự giúp đỡ của Mĩ như Việt Nam.

Những Lựa chọn tính toán về các tranh chấp của Trung Quốc trong cuộc xung đột tại Biển Đông

Điều đầu tiên Trung Quốc đã quản lý các đảo tranh chấp/bãi đá tại Biển Đông là các nước thành viên ASEAN. Nhóm nước ASEAN đã cố gắng từ lâu để kéo TQ vào một cuộc đối thoại nhằm giải quyết cuộc xung đột nhưng không thành công. Trung Quốc luôn luôn phản đối việc giải quyết đa phương cuộc xung đột này. Ngoài ra, hầu hết các nước ASEAN đến nay vẫn đưa ra chiến lược dè chừng với Trung Quốc vì họ không chắc chắn rằng liệu Mĩ có đủ quyết tâm để đầu tiên với Trung Quốc về cuộc xung đột ở Biển Đông. Bắc tranh có vẻ đã thay đổi sau khi Obama đưa ra học thuyết của mình. Trung Quốc phản ứng là đánh một đòn vào ASEAN thông qua việc sử dụng Campuchia bóp chết bản Thông cáo chung sau cuộc họp cấp Ngoại trưởng ASEAN tháng trước, một thông cáo mà lẽ ra đã nêu ra các chi tiết nghiêm khắc để với các hành động của Trung Quốc về tranh chấp tại Biển Đông. ASEAN có thể sẽ càng trở nên chia rẽ trước những hành động đe dọa càng hung hăng của Trung Quốc. Tốt nhất điều này cho thấy rằng ASEAN với tư cách là một tổ chức không thể trở thành một đối trọng hiệu quả thay thế cho những nước có dính dấp tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc. Một thực tế đáng phẫn nộ là dù ASEAN có thế như như thế chống lại sự đe dọa của Trung Quốc thì nó cũng không có đủ sức mạnh quân sự để chống lại Trung Quốc, ngoài ra, sự bất đồng khác cho ASEAN là Trung Quốc luôn phản đối việc đối thoại đa phương với ASEAN. Vì vậy, các nước ASEAN đang đứng với TQ trên việc tranh chấp ở Biển Đông không còn lựa chọn nào khác ngoài việc một chiến lược phải đưa vào Mĩ để có sự đem báo về an ninh và có sức mạnh để đối trọng với Trung Quốc. Vì vậy, họ phải sẵn sàng tham gia vào các mối quan hệ an ninh với Mĩ.

Dr. Suhash Kapila. [South Asia Analysis Group](#) .

Thùy Anh (gt)